

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Timofti Vladimir, Cobzac Elena

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Pîrlițanu Andrei XXXXX, născut la XXXXX
originar și domiciliat în raionul XXXXX

**Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:**

1. 26.08.2020 - 29.10.2020 (prima instanță);
2. 08.12.2020 – 03.02.2021 (instanța de apel);
3. 26.05.2021 – 06.10.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Sângerei) din 29 octombrie 2020, Pîrlițanu Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

De asemenea, a fost dispusă încasarea din contul lui Pîrlițanu Andrei în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 768,00 lei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Pîrlițanu Andrei, la 27 februarie 2020, în jurul orelor 00:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în stradă, în satul XXXXX, în apropierea gospodăriei cet. XXXXX, având scopul sistării activității de serviciu a angajaților de poliție a Secției Patrulare „Nord” a Direcției Patrulare „Nord” a Inspectoratului Național de Securitate Publică a IGP, inspector superior Motruc Ion și subofițer de patrulare Goncariuc Ilie, care, fiind îmbrăcați în uniforme de serviciu, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, investigau cazul inițiat în baza înștiințării telefonice a lui Stafii Nicoleta privind acțiunile de violență în familie comise de către fostul concubin al acesteia, Pîrlițanu Andrei, i-a înjurat și i-a intimidat pe acești angajații ai poliției, i-a amenințat cu

răfuială fizică, după care a aplicat față de ei și violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea lor.

Astfel, în procesul intimidării angajaților de poliție respectivi, Pîrlițanu Andrei, în timp ce angajații poliției încercau să-l rețină, a opus rezistență activă și i-a răsucit mâna dreaptă inspectorului superior Motruc Ion, cauzându-i, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.202018D0033 din 02.06.2020, leziuni corporale neînsemnate sub formă de edem moderat al țesuturilor moi ai mâinii drepte.

Acțiunile inculpatului Pîrlițanu Andrei au fost calificate, de către prima instanță, în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, adică *aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității ei de serviciu.*

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia în latura pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Pîrlițanu Andrei să-i fie stabilită în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal pedeapsa de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- stabilirea pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia, este prea blîndă;

- sentința de condamnare urma să reprezinte un final și efect scontat, potrivit art. 61 Cod penal, atât pentru inculpat cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni, ce atentează la viața și sănătatea reprezentanților statului în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și totodată, să constituie o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova și legea penală sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită, că persoana beneficiază de protecția statului de la atentatele criminale și de la alte acțiuni nelegitime, fiindu-i ocrotite drepturile și interesele personale și patrimoniale;

- la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată nu a ținut cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului Pîrlițanu Andrei, cât și a altor persoane;

- pedeapsa stabilită inculpatului contravine scopului legii penale, prevăzut de art. 2 alin. (2) Cod penal și scopului legii de procedură penală, prevăzut de art.1 alin.(2) Cod de procedură penală.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2021, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței atacate.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat că prima instanță, la stabilirea pedepsei inculpatului, a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei, consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, criteriilor generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, personalității inculpatului, și anume, că nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, lipsa circumstanțelor atenuante și prezența circumstanței agravante – comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, astfel, corect fiindu-i stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

Totodată, instanța de apel, ținând cont de circumstanțele stabilite pe caz, de faptul că inculpatul nu are antecedente penale, a menționat că instanța de fond just a numit inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, pedeapsa fiind în limitele prevederilor legale, or temei de agravare a pedepsei în aspectul propus de procuror, nu a fost stabilit.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, invocând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, din următoarele considerente:

- pedeapsa aplicată a fost individualizată contrar prevederilor legale;
- la stabilirea pedepsei, instanțele de fond n-au ținut cont, în deplină măsură, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite de Codul penal, în special de gradul de pericol social al infracțiunii comise, care se referă la categoria infracțiunilor contra autorităților publice și securității de stat, îndeosebi faptul că, prin acțiunile sale, Pîrlițanu Andrei, aflîndu-se în stare de ebrietate alcoolică, a atentat la viața persoanei cu funcții de răspundere, care la acel moment își îndeplinea datoria obștească în legătură cu participarea lui la curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale, care în sine prezintă un pericol social sporit;

- fiindu-i aplicată inculpatului Pîrlițanu Andrei o pedeapsă mai blîndă pentru comiterea infracțiunii cu un grad de prejudiciabilitate sporit, nu a fost atins scopul principal al pedepsei, și anume, prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

- instanțele de judecată, în motivarea soluțiilor în latura stabilirii măsurii de pedeapsă, nu au ținut cont, inclusiv, de prevederile art.75 Cod penal, care pune în sarcina instanțelor de a lua în considerație caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului;

- stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal de către prima instanță și menținută de către instanța de apel, nu este una eficientă, ci din contra, în mod tacit, va favoriza inculpatul să comită fapte analogice pe viitor, conștientizând că în rezultatul comiterii lor, în limite legale, nu survine o pedeapsă aspră care să-l limiteze în drepturi, sau să atragă după sine alte consecințe grave;

- ținînd cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare a pedepsei și coroborarea probelor, precum și indicarea temeiurilor ce fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, consideră oportun aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, avînd în vedere faptul că pedeapsa stabilită nu este suficientă pentru reeducarea inculpatului. Or, în sensul dat urmează de menționat că, inculpatul Pîrlițanu Andrei, anterior, a mai încălcat atît legislația penală, cît și cea contravențională.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, se reține că recurentul invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, sub aspectul individualizării greșite a pedepsei stabilite inculpatului Pîrlițanu Andrei.

Pornind de la analiza cererii de recurs declarată de către procuror, Colegiul penal constată că, în esență, titularul acesteia critică decizia instanței de apel sub aspectul *menținerii aplicării prevederilor art. 90 Cod penal de către instanța de apel în privința inculpatului Pîrlițanu Andrei, recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1¹) Cod penal, or, „la stabilirea pedepsei, instanțele de fond n-au ținut cont, în deplină măsură, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite de Codul penal, în special de gradul de pericol social al infracțiunii comise, care se referă la categoria infracțiunilor contra autorităților publice și securității de stat, îndeosebi faptul că, prin acțiunile sale, Pîrlițanu Andrei, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, a atentat la viața persoanei cu funcții de răspundere, care la acel moment își îndeplinea datoria obștească în legătură cu participarea lui la curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale, care în sine prezintă un pericol social sporit”.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza respingerii acestora.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal subliniază că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra

corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Parcurgerea acestor considerente relevă că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Subsidiar, Colegiul penal notează că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Raportînd la caz cele consemnate supra, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a statuat asupra faptului că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și corect a ajuns la concluzia privind stabilirea inculpatului Pîrlițanu Andrei, pentru infracțiunea comisă, o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, pedeapsa fiind în limitele prevederilor legale, or temei de agravare a pedepsei, în aspectul propus de procuror, nu a fost stabilit.

Privitor la argumentele recurentului prin care se invocă că „*stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal de către prima instanță și menținută de către instanța de apel, nu este una eficientă, ci din contra, în mod tacit, va favoriza inculpatul să comită fapte analogice pe viitor, conștientizând că în rezultatul comiterii lor, în limite legale, nu survine o pedeapsă aspră care să-l limiteze în drepturi, sau să atragă după sine alte consecințe grave*”, Colegiul penal reiterează că sancțiunea art. 349 alin. (1¹) Cod penal, infracțiune în baza căreia a fost

condamnat inculpatul Pîrlițanu Andrei, prevede amendă în mărime de la 850 la 1350 unități contravenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani. La caz, se constată că instanțele de fond i-au stabilit inculpatului, pentru infracțiunea comisă, care potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, cea mai aspră pedeapsă prevăzută de sancțiunea art. 349 alin. (1¹) Cod penal, adică închisoarea, corect menționînd, în acest sens, lipsa circumstanțelor atenuante, prezența celei agravante – comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, personalitatea inculpatului, care la evidența medicului narcolog nu se află (f.d. 58-59), precum și lipsa antecedentelor penale (conform cazierului penal (f.d. 61), în privința inculpatului a fost intentată o cauză penală, însă a fost încetată în legătură cu împăcarea părților (f.d. 62-63), iar potrivit cazierului contravențional (f.d. 64), inculpatul a fost atras de 4 ori la răspundere contravențională, însă, pe trei din ele a achitat amenda).

Subsecvent, criticile precum că "*instanțele de judecată, în motivarea soluțiilor în latura stabilirii măsurii de pedeapsă, nu au ținut cont, inclusiv, de prevederile art. 75 Cod penal, care pune în sarcina instanțelor de a lua în considerație caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului*", Colegiul penal le respinge ca nefondate, or acestea constituie o interpretare subiectivă a circumstanțelor cauzei de către recurent, întrucît instanța de apel în decizia sa corect a constatat că nu este rațional ca inculpatul Pîrlițanu Andrei să execute real pedeapsa închisorii, motiv din care a aplicat în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal și just a reținut că pedeapsa stabilită inculpatului este echitabilă faptei infracționale săvârșite, în corespundere cu circumstanțele cauzei, normele legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Așadar, Colegiul penal consideră că instanța de apel a concluzionat just că inculpatul urmează să-și ispășească pedeapsa fără privarea de libertate, iar în perioada de probațiune de 2 ani urmează să manifeste un comportament exemplar, să nu săvârșească alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel corect a adoptat soluția în cauză, or, totodată s-a pus în balanță și faptul că executarea reală a pedepsei cu închisoarea, precum și o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce, în circumstanțele particulare ale speței deferită judecării poate duce la consecințe contrare scopului urmărit de legea penală.

Astfel, motivarea deciziei instanței de apel, în care s-a expus argumentat pe chestiunile esențiale supuse atenției sale, descrisă și la pct. 3 al prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, se acceptă și se însușește de instanța de recurs ordinar, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van

de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Pe cale de consecință, avînd în vedere cele expuse supra, Colegiul penal indică că nu a constatat prezența erorii de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectul contestat, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

6. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Pîrlițanu Andrei XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **11 noiembrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena